

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

25.07.2022

Lēmums Nr. 4-02/43/2022

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Smiltenes novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90009067337, adrese: Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729, e-pasts: dome@smiltenesnovads.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokumenta sagatavotāja:

SIA “Grupa 93”, reģistrācijas Nr. 40002142173, adrese: Maija iela 16-3, Rīga, LV-1006, e-pasts: birojs@planosana.lv (turpmāk – Sagatavotāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Lokālpilnojums vēja parkam “Augstkalni” Drustu un Launkalnes pagastu teritorijā, Smiltenes novadā (turpmāk – Lokālpilnojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Sagatavotājas 2022. gada 27. maija vēstule Nr.22/36 “Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu”, iesniegums “Par lokālpilnojuma, ar kuru groza Smiltenes novada teritorijas plānojumu un Raunas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, izstrādi vēja parkam “Augstkalni”” (turpmāk – Iesniegums), Smiltenes novada pašvaldības domes 2022. gada 30. marta lēmums Nr. 113 (protokola Nr. 8, 2.§.) “Par lokālpilnojuma, ar kuru groza Smiltenes novada teritorijas plānojumu un Raunas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, izstrādes uzsākšanu vēja parkam “Augstkalni” un darba uzdevuma apstiprināšanu” (turpmāk arī – Lēmums) un tā 1. pielikums “Darba uzdevums Lokālpilnojumam vēja parks “Augstkalni”” (turpmāk – Darba uzdevums), Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2022. gada 27. aprīļa vēstule Nr. 11.2/AP/879/2022 “Par nosacījumiem lokālpilnojuma izstrādei vēja parkam “Augstkalni” Drustu un Launkalnes pagastos, Smiltenes novadā un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību”, Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2022. gada 10. maija vēstule Nr. 4.8/2699/2022–N “Par nosacījumu sniegšanu lokālpilnojuma izstrādei vēja parkam “Augstkalni” Smiltenes novadā” un Veselības inspekcijas 2022. gada 29. aprīļa vēstule Nr. 2.4.8.–1./286 “Par nosacījumu sniegšanu lokālpilnojuma izstrādei vēja parkam “Augstkalni” Smiltenes novadā”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Lokālpilnojumam nav jāpiemēro stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo 1) Lokālpilnojumā risinājumiem, kuri tiks izstrādāti, lai nodrošinātu iespēju veikt vēja parka izbūvi, Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk – Birojs) 2022. gada 23. martā ir piemērojis ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) procedūru (paredzētā darbība – vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” būvniecība Smiltenes novadā), jo tie atbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 1. pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 26.¹ punkta “Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to: 1) skaits ir 15 elektrostaciju un vairāk; 2) kopējā jauda ir 15 megavatu un vairāk” kritērijiem, jo plānotas aptuveni 17 lielas jaudas vēja elektrostacijas (turpmāk – VES), kuru kopējā jauda varētu sasniegt 102 MW; 2) Lokālpilnojums tiks izstrādāts vienlaikus ar paredzētās darbības IVN un tā ziņojuma sagatavošanu, Lokālpilnojuma risinājumi attiecībā uz VES izvietojuma un ar to darbību saistītās nepieciešamās infrastruktūras plānošanu tiks balstīti uz IVN procedūrā veiktajām izpētēm, konkrētu VES un vēja parka kopumā ietekmes vērtējumu, ņemot vērā VES darbību ierobežojošos limitējošos faktorus, plānotos pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai vai novēršanai, kā arī alternatīvu novērtējumu un salīdzinājumu; 3) Lokālpilnojuma redakcijas un IVN ziņojuma publisko apspriešanu ir plānots apvienot, veicot vienlaikus, t.sk. organizējot abiem dokumentiem apvienotu publiskās apspriešanas sanākumi; 4) Lokālpilnojuma virzīšana apstiprināšanai pašvaldībā plānota pēc Biroja atzinuma par IVN ziņojumu saņemšanas, ja nepieciešams – risinājumus precizējot (ja tas izrietētu no Biroja atzinuma par IVN ziņojumu un IVN ziņojuma aktualizētās redakcijas).

Lokālpilnojums tiks izstrādāts, ņemot vērā detalizētu plānotās atļautās izmantošanas ietekmes uz vidi vērtējumu, Lokālpilnojumā, iekļaujot risinājumus, kuriem veikta IVN procedūra, kura savukārt tiek veikta pēc paredzētajai darbībai individuāli izstrādātas programmas, ņemot vērā vietas kontekstu, konkrētas paredzētās darbības raksturlielumus un alternatīvu izvērtējumu. Lokālpilnojuma un IVN ziņojuma sagatavošanas laikā tiks ņemti vērā arī valsts vides institūciju nosacījumi Lokālpilnojuma izstrādei. Lokālpilnojuma izstrādei institūcijas nav izvirzījušas tādas prasības attiecībā uz vides jomas izpētēm, kuras netiks ietvertas IVN procesā. IVN procesā tiks vērtēts plašāks vides ietekmju kopums nekā to izvirza vides institūcijas Lokālpilnojuma izstrādei vai rekomendē iekļaut Lokālpilnojuma vides pārskatā; ietekmju novērtējums¹ būs detalizētāks nekā Stratēģiskā novērtējuma ietvaros veiktais novērtējums un pamatots ar ekspertu atzinumiem / slēdzieniem, aprēķiniem, trokšņa modelēšanas rezultātiem, mirgošanas efekta (apēnojuma jeb spārnu ēnu kustības) novērtējumu u.tml.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Birojam² – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2022. gada 27. maijā Birojā saņemta Sagatavotājas 2022. gada 27. maija vēstule “Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu” un Iesniegums, kurā sniegta informācija, ka Smiltenes novada pašvaldības dome, pamatojoties uz SIA “WPR2” iesniegumu 2022. gada

¹ Biroja 2022. gada 27. jūnija Programma Nr. 5-03/18/2022 “ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” būvniecībai Smiltenes novada”.

² Likuma 6. panta pirmā daļa.

30. martā ir pieņēmusi lēmumu Nr.113 (protokols Nr. 8, 2.§.) *“Par lokālpilānojuma, kas groza Smiltenes novada teritorijas plānojumu un Raunas novada teritorijas plānojumu 2012.–2024. gadam, izstrādes uzsākšanu vēja parkam “Augstkalni” un darba uzdevuma apstiprināšanu”*. Atbilstoši Iesniegumam, Lēmumam un Darba uzdevumam:

- 2.1. Lokālpilānojums tiek izstrādāts saistībā ar spēkā esošajiem Smiltenes novada³ teritorijas plānojumiem – Smiltenes novada teritorijas plānojumu (no 2020. gada) un Raunas novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam⁴ (turpmāk – Teritorijas plānojumi), kā arī Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2035. gadam (turpmāk – Stratēģija) un saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām.
- 2.2. Lokālpilānojums tiek izstrādāts ar mērķi grozīt Smiltenes novada un Raunas novada Teritorijas plānojumos noteikto funkcionālo zonējumu daļai Lokālpilānojuma teritorijas, funkcionālajā zonā *“Meža teritorija (M)”* nosakot jaunu indeksētu apakšzonu vai paredzot citu, vēja parka būvniecībai atbilstošu teritorijas funkcionālo zonu, kurā tiktu pieļauta energoapgādes uzņēmuma apbūve, ietverot vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošanas iespēju, kā arī veikt citas izrietošas izmaiņas un detalizēt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus. Lokālpilānojuma teritorijas funkcionālais zonējums tiks noteikts atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumos Nr. 240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* (turpmāk Noteikumi Nr. 240) noteiktajām vispārīgajām prasībām, tostarp šo noteikumu 19.⁵ un 53.2.⁶ punktu.
- 2.3. Lokālpilānojuma izstrādes ierosinātājs ir SIA *“WPR2”*. Lokālpilānojuma teritorijas platība ir 2906,35 ha un tā apver Launkalnes un Drustu pagastos esošas 120 zemes vienības vai to daļas, t.i., zemes vienības, kurās potenciāli plānots izvietot vēja elektrostacijas, zemes vienības, kuras potenciāli var skart aizsargjoslas ap vēja turbīnām, un zemes vienības, kurās netiek plānots izvietot vēja elektrostacijas, bet tās ir iekļautas Lokālpilānojuma teritorijā, lai nodrošinātu teritorijas viengabalainību⁷. Atbilstoši iesniegtai dokumentācijai, Lokālpilānojuma teritorijā iekļautas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 4248 001 0001; 4248 001 0002; 4248 001 0003; 4248 001 0005; 4248 001 0008; 4248 001 0009; 4248 001 0010; 4248 001 0012; 4248 001 0013; 4248 001 0014; 4248 001 0015; 4248 001 0022; 4248 001 0023; 4248 001 0025; 4248 001 0026; 4248 001 0027; 4248 001 0029; 4248 001 0030; 4248 001 0031; 4248 001 0033; 4248 001 0035; 4248 001 0036; 4248 001 0039; 4248 001 0047; 4248 001 0048; 4248 002 0001; 4248 002 0005; 4248 002 0011; 4248 002 0014; 4248 002 0015; 4248 002 0017; 4248 002 0026; 4248 002 0033; 4248 002 0036; 4248 002 0037; 4248

³ Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam no 2021. gada 1. jūlija Smiltenes novada administratīvajā teritorijā ir iekļautas iepriekšējās teritoriālās vienības Smiltenes, Raunas un Apes novads.

⁴ Smiltenes novada teritorijas plānojums no 2020. gada (2.2. redakcija) (apstiprināts ar Smiltenes novada domes 2020. gada 25. marta lēmumu Nr. 245 (protokols Nr. 5, 30§); saistošie noteikumi Nr. 7/20) un Raunas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam (apstiprināts ar Raunas novada domes 2012. gada 29. augusta lēmumu Nr. 245 (protokola Nr. 8, 11§); saistošie noteikumi Nr. 27). Pieejami – <https://geolatvija.lv/geo/tapis> (skatīts 14.07.2022.).

⁵ Noteikumu Nr. 240 19. punkts nosaka, ka *“atbilstoši konkrētajai situācijai un izvēlētajai detalizācijas pakāpei teritorijas plānojumā vai lokālpilānojumā katrai funkcionālajai zonai var noteikt apakšzonas, pievienojot funkcionālās zonas apzīmējuma burtiem ciparu indeksu. Katrai zonai un apakšzonai attiecīgi teritorijas plānojuma vai lokālpilānojuma apbūves noteikumos nosaka atļautos izmantošanas veidus atbilstoši šo noteikumu 3. pielikumā norādītajam izmantošanas veidu aprakstam un, ja nepieciešams, konkrētus apbūves parametrus”*.

⁶ Noteikumu Nr. 240 53.5. punkts nosaka, ka funkcionālajā zonā *“Meža teritorija (M)”* cita starpā var noteikt tādu papildizmantošanas veidu kā inženiertehniskā infrastruktūra un energoapgādes uzņēmumu apbūve, kas ietver tikai vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošānu, nosakot tur indeksētu apakšzonu atbilstoši šo noteikumu 19. punktam.

⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr.628 *“Noteikumi par pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”* 33. punktu, lokālpilānojumu izstrādā teritoriāli vienotai teritorijai.

002 0047; 4248 002 0048; 4248 002 0049; 4248 002 0054; 4248 002 0096; 4248 002 0106; 4248 002 0111; 4248 003 0007; 4248 003 0014; 4248 003 0015; 4248 003 0016; 4248 003 0017; 4248 003 0022; 4248 003 0023; 4248 003 0032; 4248 003 0033; 4248 003 0034; 4248 003 0035; 4248 003 0037; 4248 003 0038; 4248 003 0058; 4248 003 0059; 4248 003 0061; 4248 003 0063; 4248 003 0081; 9470 012 0005; 9470 012 0012; 9470 012 0038; 9470 012 0039; 9470 012 0040; 9470 012 0042; 9470 012 0047; 9470 012 0074; 9470 012 0075; 9470 012 0089; 9470 012 0091; 9470 012 0092; 9470 013 0003; 9470 013 0013; 9470 013 0016; 9470 013 0018; 9470 013 0019; 9470 013 0021; 9470 013 0023; 9470 013 0024; 9470 013 0025; 9470 013 0046; 9470 013 0047; 9470 013 0063; 9470 013 0064; 9470 013 0070; 9470 013 0091; 9470 014 0005; 9470 014 0006; 9470 014 0009; 9470 014 0020; 9470 014 0025; 9470 014 0037; 9470 014 0041; 9470 0140 043; 9470 014 0053; 9470 0140 054; 9470 014 0055; 9470 014 0057; 9470 014 0060; 9470 014 0062; 9470 014 0066; 9470 0140067; 9470 014 0068; 9470 014 0070; 9470 014 0077; 9470 014 0078; 9470 014 0104; 9470 014 0123; 9470 014 0124; 9470 014 0133; 9470 014 0142; 9470 014 0147; 9470 014 0151; 9470 014 0177; 9470 014 0178; 9470 014 0181; 9470 014 0185; 9470 014 0188; 9470 014 0205). Izvērtējot iesniegto dokumentāciju, secināms, ka Lokālplānojuma ierosinātais nav minēto zemes vienību īpašnieks. Kā norādīts Darba uzdevuma 3. punktā, “SIA “WPR2” sadarbojas ar piedāvātajā lokālplānojuma teritorijā ietvertu zemi īpašniekiem par vēja parka izveides iespējām un ar daļu no īpašniekiem jau ir panākta sekmīga vienošanās par sadarbību – noslēdzot apbūves tiesību līgumu”.

- 2.4. Lokālplānojuma teritorijā paredzētajā vēja parkā “Augstkalni” plānots izvietot aptuveni 17 lielas jaudas VES ar kopējo jauda līdz 102 MW. Birojs 2022. gada 23. martā ir pieņēmis lēmumu Nr. 5-02/13 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” VES parka “Augstkalni” būvniecībai un 2022. gada 27. jūnijā izdevis programmu Nr. 5-03/18/202 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” būvniecībai Smiltenes novadā⁸.
- 2.5. Lokālplānojuma teritorijā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas: Launkalnes pagasta teritorijas daļā “Lauksaimniecības teritorijas (L)” un “Mežu teritorijas (M)” (saskaņā ar Smiltenes novada Teritorijas plānojumu) un Drustu pagasta teritorijas daļā “Lauku teritorijas (L)” un “Mežu teritorijas” (Saskaņā ar Raunas novada Teritorijas plānojumu). Salīdzinoši nelielas platības Lokālplānojuma teritorijā aizņem ūdeņu teritorijas un transporta infrastruktūras teritorijas.
- 2.6. Saskaņā ar Raunas novada Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 4.6.4. punktu, “vēja ģeneratorus ar maksimālo jaudu 20 kW un vairāk atļauts izvietot tikai ārpus ciemu teritorijām rūpniecības apbūves teritorijās, tehniskās apbūves teritorijās un lauku teritorijās atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ja zemesgabala robežās ir iespējams nodrošināt vēja ģeneratora aizsargjoslu, kas vienāda ar masta augstums $\times 1,5$ un, ja ir panākta vienošanās ar blakus esošā nekustamā īpašuma īpašnieku”. TIAN noteikumu 2.8.7. punkts nosaka, ka “ainaviski vērtīgajās teritorijās nav atļauts izvietot vēja ģeneratorus, kas mazina ainavas vērtību”. Smiltenes novada Teritorijas plānojuma TIAN 96. punkts nosaka, ka “vēja elektrostacijas ar maksimālo jaudu 20 kW un vairāk atļauts izvietot lauku teritorijā “Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R, RI)”, “Tehniskās apbūves teritorijā (TA)” un “Lauksaimniecības teritorijā (L)”, ievērojot Vispārīgajos apbūves noteikumos un citos normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus”. Spēkā esošajos

⁸ Informācija par IVN procedūras gaitu pieejama Biroja tīmekļa vietnē: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/veja-elektrostaciju-parka-augstkalni-buvnieciba-smiltenes-novada-sia-wpr2>.

Smiltenes novada Teritorijas plānojumos vēja elektrostaciju izvietošana funkcionālajā zonā “Meža teritorija (M)” nav atļauta.

- 2.7. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” pieejamo informāciju⁹, kā arī DAP Administrācijas 2022. gada 10. maija vēstulē Nr. 4.8/2699/2022–N “Par nosacījumu sniegšanu lokālplānojuma izstrādei vēja parkam “Augstkalni” Smiltenes novadā” ietverto informāciju, Lokālplānojuma teritorijā nav noteiktas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, taču tajā un tās apkārtnē ir konstatētas šādas aizsargājamās dabas vērtības:
- 2.7.1. Lokālplānojuma teritorijā ir reģistrēti īpaši aizsargājami biotopi (Veci vai dabiski boreāli meži 9010*, Staignāju meži 9080*, Purvaini meži 91D0*, Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži) 91E0*, Pārejas purvi un slīkšņas 7140*, Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju 3150*, Upju straujtecēs un dabiski upju posmi 3260*, Sausi zālāji kaļķainās augsnēs 6210*, Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas 6270*), īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes – ķērpju atradnes Norvēģijas kladonija *Cladonia norvegica*, sūnu atradnes Īssetas nekera *Neckera pennata*, sēņu atradnes egļu cietpiepe *Phellinus chrysoloma*, paparžaugu un ziedaugu atradnes Eiropas dziedēnīte *Sanicula europaea*, putnu atradnes ziemeļu gulbis *Cygnus cygnus*, dzērve *Grus grus*, mazais mušķērājs *Ficedula parva*, mežzirbe *Tetrastes bonasia*, mazais ērglis *Clanga pomarina*, zivju ērglis *Pandion haliaetus*, rubenis *Lyrurus tetrix*, apodziņš *Glaucidium passerinum*, grieze *Crex crex*, ķīķis *Pernis apivorus*, brūnā čakste *Lanius collurio*, melnā dzilna *Dryocopus martius*, niedru lija *Circus aeruginosus*, baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos*, trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus*, abinieku atradnes mazais tritons *Lissotriton vulgaris*, bezmugurkaulnieku atradnes spilgtā purvuspāre *Leucorrhinia pectoralis*.
- 2.7.2. Lokālplānojuma teritorijā atrodas trīs dabas pieminekļi – aizsargājамie koki Parastais ozols *Quercus robur* un 2 Parastās priedes *Pinus sylvestris*.
- 2.7.3. Lokālplānojuma teritorijai apkārtējo mežu teritorijas ir norādītas kā apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urāļplūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* prioritārās (nozīmīgās teritorijas), t.sk. teritorijas, kurās uzstādāmas mākslīgo ligzdu vietas, kā arī baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, mazā dzeņa *Dryobates minor*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus* un melnās dzilnas *Dryocopus maritus* prioritārās (nozīmīgās teritorijas).
- 2.8. Saskaņā ar Stratēģiju, daļa Lokālplānojuma teritorijas atrodas īpaši vērtīgā ainavu teritorijā. Iesniegumā, atsaucoties uz Stratēģijā izvirzītajām vadlīnijām infrastruktūras attīstībai un plānošanai, norādīts, ka “vēja parku attīstība nav pieļaujama ainaviski vērtīgās teritorijās un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja lielākā daļa no šāda vēja parka atrodas minētajās teritorijās, papildus nosacījumus nosakot teritorijas plānojumā”.
- 2.9. Iesniegumā norādīts, ka galvenie vides aspekti VES būvniecībai un ekspluatācijai ir troksnis, vibrācijas, mirgošanas efekts, atstarošanās, rotora lāpstiņu apledošana, ietekme uz bioloģisko daudzveidību.
3. Darba uzdevumā cita starpā ir noteikti šādi Lokālplānojuma izstrādes uzdevumi un prasības:

⁹ Pieejama <https://ozols.gov.lv/pub>, skatīta 14.07.2022.

- 3.1. Veikt spēkā esošo Smiltenes novada Teritorijas plānojuma un Raunas novada Teritorijas plānojuma analīzi Lokālplānojuma teritorijai.
- 3.2. Ar Lokālplānojumu noteikt jaunu indeksētu apakšzonu funkcionālajā zonā “*Meža teritorija (M)*”, vai paredzētu citu, vēja parka būvniecībai atbilstošu teritorijas funkcionālo zonu, kurā tiktu pieļauta energoapgādes uzņēmumu apbūve, ietverot vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošanas iespēju, kā arī veikt citas no tā izrietošas izmaiņas.
- 3.3. Sagatavot ainavu izvērtējumu un vēja parka ietekmi uz ainavas izmaiņām; precizēt apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem noteiktas aizsargjoslas; detalizēt TIAN.
- 3.4. Paskaidrojuma rakstā jāietver: 1) Lokālplānojuma izstrādes pamatojumu, risinājumu aprakstu un tā saistību ar pieguļošajām teritorijām; 2) Lokālplānojuma atbilstību IAS; 3) Lokālplānojuma mērķus un uzdevumus; 4) Lokālplānojuma risinājumu aprakstu un pamatojumu; 5) transporta infrastruktūras un inženierapgādes risinājumus; 6) ietekmes uz ainavu izvērtējumu; 7) VES radīto trokšņu prognozes aprēķinu un slēdzienu par trokšņa ietekmi uz blakus nekustamajiem īpašumiem.
- 3.5. Grafiskajā daļā jānorāda: 1) teritorijas funkcionālā zonējuma plānu M 1:10 000 uz topogrāfiskās kartes, nosakot funkcionālo zonējumu un apgrūtinājumus; 2) citas kartes un plāni, kas nepieciešami Lokālplānojuma uzdevumu izpildei.
- 3.6. TIAN jānosaka t.sk. teritorijas izmantošanas nosacījumus un apbūves parametrus, kā arī citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā ainavu izvērtējumu, teritorijas īpatnības, specifiku un Lokālplānojuma izstrādes uzdevumus.
4. Izstrādātāja atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) trešajā daļā noteiktajam ir veikusi konsultācijas par plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar Dienestu, DAP Administrāciju un Veselības inspekciju. Institūcijas savas kompetences ietvaros izteikušas viedokli, ka Lokālplānojumam ir nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.
 - 4.1. Dienests papildus izvirzījis nosacījumus Lokālplānojuma izstrādei, tostarp:
 - 4.1.1. Lokālplānojumā jāiekļauj teritorijas un pieguļošo platību esošās situācijas apraksts/izpēte un analīze (vides un dabas resursu vērtējums, t.sk. teritorijas ainaviskā kvalitāte, hidroloģiskie apstākļi u.tml.). Lokālplānojuma izstrādei ir jāsaņem sertificēta ainavu arhitekta atzinums par ietekmi uz teritorijas ainavisko kvalitāti, kā arī pasākumiem, kas jāparedz ainaviskās vides saglabāšanai, Lokālplānojumu izstrādājot saskaņā ar šajā atzinumā iekļautajiem nosacījumiem/secinājumiem, atzinums jāpievieno Lokālplānojumam.
 - 4.1.2. Lokālplānojumā jāizvērtē teritorijā plānotās funkcionālās zonas un tajā turpmāk paredzēto darbību ietekme uz tuvākajā apkārtnē esošo teritoriju pašreizējo un atļauto izmantošanu un attīstības iespējām, neparedzot risinājumus, kas var radīt būtisku vides kvalitātes pasliktināšanos Lokālplānojuma teritorijā un tās apkārtnē, īpašu vērību pievēršot Lokālplānojuma teritorijas tuvumā esošo dzīvojamo teritoriju vides kvalitātes saglabāšanai, uzlabošanai (trokšņa traucējumi, vibrācijas, elektromagnētiskais starojums, mirgošanas efekts un citi aspekti).
 - 4.2. DAP administrācija papildus sniegusi viedokli, ka plānotajai darbībai nepieciešams saņemt sugu un biotopu eksperta atzinumu (sugu grupa – putni), kas ietvertu izvērtējumu par VES būvniecības vietā un pieguļošajā teritorijā ligzdošajiem putniem, par VES iespējamo ietekmi uz putnu ligzdošanas iespējām, kas balstās uz piemērotā laika sezonā (pavasārī, vasarā, rudenī) veiktas izpētes rezultātiem. Jāveic īpaši aizsargājamo pūču un dzeņu izpēte un, balstoties uz izpētes datiem, jāizvirza

ietekmi mazinošie pasākumi, ja tādi ir nepieciešami. Nepieciešams arī ietekmes izvērtējums par plēšgajiem putniem, to ligzdošanas, barošanās vietām.

5. Lokālpārplānojums nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Sagatavotājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23.² pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētais Lokālpārplānojums atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams:
 - 5.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.
 - 5.3. Atbilstoši Iesniegumā un Lēmumā norādītajam, Lokālpārplānojums tiek izstrādāts ar mērķi radīt priekšnoteikumus VES “*Augstkalni*” būvniecībai Lokālpārplānojuma teritorijā. Paredzētā darbība atbilst Likuma 1. pielikuma “*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*” 26.¹ punkta 1. un 2. apakšpunkta kritērijiem. Iesniegumā kā viens no argumentiem, kāpēc konkrētajam plānošanas dokumentam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams, norādīts, ka Lokālpārplānojuma risinājumi attiecībā uz VES izvietojumu un ar to darbību saistītās nepieciešamās infrastruktūras plānošanu tiks balstīti uz IVN procesā veikto VES “*Augstkalni*” būvniecības un ekspluatācijas ietekmju vērtējumu, kas savukārt būs detalizētāks nekā parasti Stratēģiskā novērtējuma ietvaros. Birojs pievienojas plānošanas dokumenta Izstrādātājas viedoklim, ka VES “*Augstkalni*” tiks veikts detalizēts ietekmju vērtējums normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, taču konkrētais projekts un IVN pēc būtības neapver to jautājumu loku, kas jārisina un jāvērtē teritorijas attīstības plānošanas līmenī, pašvaldības plānošanas dokumentos nosakot priekšnoteikumus konkrētu darbību īstenošanai, kur šajā gadījumā aktuālākais ir pašvaldībai izvērtēt Lokālpārplānojuma teritorijas attīstību ņemot vērā pašvaldības konceptuālo ilgtermiņa redzējumu novada teritorijas attīstībai un Lokālpārplānojuma risinājumu iedarbību tajā, iedzīvotāju (zemes īpašnieku) intereses, saistošo normatīvo aktu prasības. Birojs papildus vērš uzmanību šādiem aspektiem:

- 5.3.1. Iesniegumā norādīts, ka Lokālplānojuma teritorijā plānotā attīstības iecere atbilst Limbažu novada Stratēģijā noteiktajam stratēģiskajam mērķim “*SM3 – Ilgtspējīga un kvalitatīva dzīves vide*”, kura sasniegšanā nozīme ir atjaunojamo energoresursu izmantošanai, taču šī mērķa raksturojumā vienlaikus atzīmēts, ka “*vēja elektrostaciju izvietošana mainīs teritorijas uz visiem laikiem, tāpēc to attīstība novadā rūpīgi izvērtējama*”. Papildus atzīmējams, ka Stratēģija atbalsta arī mežsaimniecības zemju prioritāro izmantošanu mežsaimniecības attīstībai un lauksaimniecības zemju saglabāšanu un daudzveidīgu attīstību.
- 5.3.2. Izvirzot un vērtējot Lokālplānojuma alternatīvos risinājumus (attīstības scenārijus, teritorijas izmantošanas prioritātes) cita starpā jāņem vērā Stratēģijā definētās vadlīnijas mežsaimniecības un lauksaimniecības zemju, alternatīvo energoresursu izmantošanai un attīstībai, ainavisko teritoriju aizsardzībai, kā arī normatīvajos aktos noteiktie īpaši aizsargājamo dabas vērtību aizsardzības un izmantošanas nosacījumi. Nozīmīgs apsvērums, kas jāņem vērā, ir arī pašu Lokālplānojuma teritorijas zemes īpašnieku ieceres un saistības (piemēram, pašreizējā un plānotā mežsaimnieciskā/lauksaimnieciskā darbība, mežu atjaunošanas projekti, bioloģiskās saimniecības, tūrisma attīstība u.c.), turklāt saskaņā ar Biroja rīcībā esošo informāciju, VES “*Augstkalni*” IVN ietvaros ir saņemti fizisku personu viedokļi, kuros bija norādīts, ka iedzīvotājs nevēlas šāda veida projekta attīstību sev piederošā īpašumā vai tā tuvumā saistībā ar iespējamu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību un dzīves kvalitāti, dabas daudzveidību un ainavu, saimnieciskās darbības attīstību, lūdzot izņemt konkrētus nekustamos īpašumus no paredzētās darbības izpētes teritorijas, jo to īpašnieki ir pret VES uzstādīšanu vai apgrūtinājumiem saistībā ar VES aizsargjoslām tiem piederošos īpašumos¹⁰.
- 5.4. Saskaņā ar Darba uzdevumu Lokālplānojuma teritorijai funkcionālajā zonā “*Meža teritorija (M)*” plānots noteikt jaunu indeksētu apakšzonu vai paredzēt citu, vēja parka būvniecību atbalstošu funkcionālo zonu, kas šajā gadījumā, secināms, atbilstoši Noteikumu Nr.240 161. punktam var būt funkcionālā zona “*Rūpnieciskās apbūves teritorija ®*” vai “*Tehniskās apbūves teritorija (TA)*”. Birojs vērs uzmanību, ka Noteikumu Nr. 240 noteiktās vispārīgās prasības teritorijas izmantošanai funkcionālajā zonā “*Tehniskās apbūves teritorijā (TA)*” cita starpā pieļauj transporta un inženiertehniskās infrastruktūras un atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūvi, bet funkcionālajā zonā “*Rūpnieciskā apbūves teritorija®(R)*” iespējama dažāda veida rūpniecības uzņēmumu darbība un attīstība, kas pie noteiktiem robežlielumiem atbilst Likuma 1. un/vai 2. pielikumā iekļautajām darbībām, papildus Lokālplānojumā jau paredzētā VES “*Augstkalni*” būvniecībai, kurai jau tiek veikts IVN (Skat. šī atzinuma 2.4. punkts, savukārt 5.3.2. punkts alternatīvo risinājumu izvērtēšanas kontekstā). Tādējādi teritorijas turpmākā izmantošana var tikt saistīta ar plaša spektra saimniecisko darbību, kam var būt būtiska ietekme uz vidi (Likuma 23.² panta 2. punkta “a” apakšpunkts). Turklāt ņemot vērā arī Lokālplānojumā ietvertās platības apjomu (2906,35 ha), Birojs secina, ka ar plānošanas dokumentu tiek paredzētas būtiskas izmaiņas teritorijas turpmākajā attīstībā salīdzinoši lielā platībā (Likuma 23.² panta 3. punkta “d” apakšpunkts).
- 5.5. Ņemot vērā iepriekš norādīto, Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23.² pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Turklāt viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto

¹⁰ Biroja 2022. gada 27. jūnija programma Nr. 5-03/18/202 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “*Augstkalni*” būvniecībai Smiltenes novadā.

darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts), kas pamato savlaicīgas vides problēmu novēršanas lietderību. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību (Likuma 23.² panta 1. punkta “d” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “e” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts, 4. punkta “b” apakšpunkts), sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības (tostarp visas TIAN atļautās) jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, t.sk., sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

6. Līdz ar to Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju, kā arī Dienesta, DAP Administrācijas un Veselības inspekcijas viedokļus, saskaņā ar Likuma 4. panta trešās daļas un 23.² panta nosacījumiem konstatē, ka Lokālplānojumam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
2. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.
3. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka Lokālplānojums atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts, Likuma 1. pielikuma 26.¹), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (23.² panta 1. punkta “a” un “d” apakšpunkts, 2. punkta “a” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts, 4. punkta “b” apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Lokālplānojumam vēja parkam “*Augstkalni*” Drustu un Launkalnes pagastu teritorijā, Smiltenes novadā.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums nosūtīts:

1. Smiltenes novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.
3. SIA "Grupa 93", e-pasts: birojs@planosana.lv.